

**Tanulói beszámoló a HAT_KP_1_20231_001262 azonosító számú Határtalanul!
Kirándulás hetedikeseknek pályázat megvalósításáról**

A 2023/2024-es tanévben, március 18-22. között, a nyertes HAT-KP-1-2023/1-001262 azonosító számú *Határtalanul! Kirándulás hetedikeseknek* pályázat jóvoltából Székelyföldre, Erdélybe kirándultunk mi, a Gyermelyi Általános Iskola 7. osztályos tanulói. Az utazást előkészítő foglalkozások előzték meg, melyek során megismerkedtünk Magyarország és Erdély kapcsolatával, sorsközösségünkkel. Felelevenítettük közös történelmünk nagyjait, akik kérlelhetetlenül harcoltak vállalva a szabadság eszméjéért. Részt vettünk a Magyarság Háza által szervezett rendhagyó órán is, ahol a pénz történetével ismerkedtünk meg. A kirándulásunk témája a só volt, így bejártuk „A só útját”.

A só Erdély legjövödelmezőbb árucikke volt, magyarok már az Árpád-korban kereskedtek a sóval. A só szállítói céhekbe tömörültek, celléreknek nevezték őket, akik a király vagy a fejedelem által kapott engedéllyel szállították a sót. A só eljuttatása a felvevőpiacig kétféle úton történt: szárazföldi és vízi úton. Több sóbánya is van a mai napig Erdélyben, mi a kirándulásunk keretében kettőt is meglátogattunk.

Hajnali 4-kor indulás, tíz óra utazás... Nem épp a legjobb feltételek, de mint mindig most is megérte. Az idei Határtalanul kirándulás is remek hangulatú, élményekkel teli út volt, ahová abszolút megérte elmenni.

Első nap:

Hajnali fél négykor gyülekeztünk, és négykor indultunk erre a hosszú útra,

kísérőtanárainkkal Gellért Melinda osztályfőnökünkkel és Balog Edina Zsuzsanna igazgatónéninkkel.

A közel tízórás buszút első óráiban (még Magyarországon) az evés és netezés jellemzett leginkább minket, majd hamar elálmosodtunk és el is aludtunk. A határnál már felélénkültünk és kíváncsian nézelődtünk az új tájak hatása alatt. Persze többször is megálltunk, például azért is, hogy az idegenvezetőnket, Tibi bácsit felvegyük. Szerencsénk volt, Tibi bácsi mielőtt idegenvezető lett, földrajztanárként dolgozott, így nagyon sokat tudott mesélni Erdélyről, Erdély hegyeiről, bányáiról, mindenről, amivel utunk során találkoztunk. Az első megállónk a Király-hágó volt. Ez a szoros Erdély kapuja, a Réz hegységben, Kolozs és Bihar megye határán található, összeköti Erdélyt a Partiummal.

A következő megállónk Torda volt, ahol a sóbányába vezetett az utunk. Még mielőtt a bányába lementünk volna Tibi bácsi elmesélte a sóbánya történetét, hogyan kell a sót kitermelni.

Megtudtuk, hogy ez egy nagyon régi bánya, de már nem működik. A só kitermelésének egyik módja volt a mélyművelés, a sót kézi fejtéssel termelték ki, rétegesen lefelé haladva szélesítették a bányateret, hatalmas tölcsér alakú csarnokokat képezve.

A régi bányáknak mindig két torkuk volt, mert az egyiket hajdan csak lejárónak használták, melyben létrán mentek le a sóvágók, míg a másikon a kivágott sót vontatták fel bőrtömlőkben. Lent lovakkal is dolgoztak, szegény lovak a sötétség miatt többnyire megvakultak egy idő után. A 11. századtól a 20. század elejéig működött, most már csak gyógyulni járnak le az emberek a bányába.

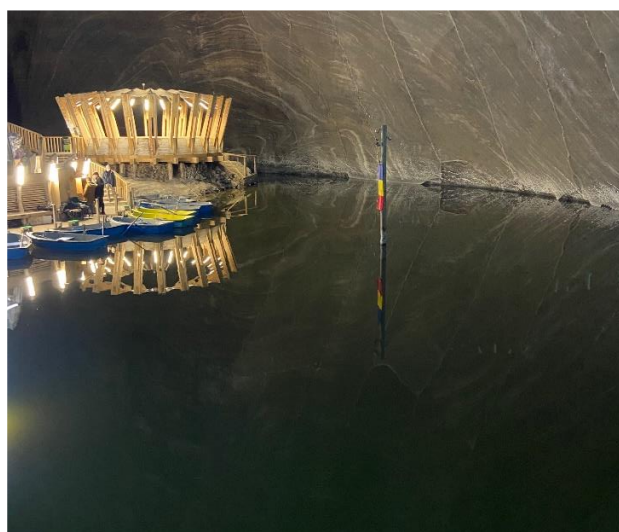
Hosszú séta után érkeztünk le a bányába, közben megnéztük azokat a dolgokat, amiről Tibi bácsi beszélt, mert múzeumnak is működik a bánya és a visszhanggal is megismerkedhettünk. Nagyon érdekes volt!

A sok lépcső után a lenti világtól teljesen elámultunk.

Az osztály egy jó része az óriáskereket vette célba. A lenti bányatóhoz nem mindenki ment le, de felejthetetlen élmény volt a bányában lent lenni.

Ezt követően újra buszra szálltunk és meg sem álltunk Marosvásárhelyig. Ez a város Székelyföld „fővárosa”, a térség kereskedelmi, oktatási, szellemi központja. A rengeteg látnivaló közül a szecessziós stílusban épült Kultúrpalotát néztük meg, amelynek a tetejét Zsolnay cserepek fedik, és ahol Bartók Béla is játszott. A Közigazgatási Palotát és a Színházat is megnéztük.

Mivel lassan ránk sötétedett, készítettünk egy közös fényképet a Kultúrpalota előtt és Székelyszentlélek felé vettük az utunkat. A szállásunkhoz érkezve Marika néni

fogadott (aki később a kenyérsütés rejtelseibe is beavatott minket) vendégváró süteménnyel. Ahogy megérkeztünk, havazni kezdett! A szálláson, bár kissé szűkösen, de nagyon jó hangulatban telt az este. A vacsora tárkonyos raguleves volt, majd pörkölt, tésztával és káposztával. Az osztály nagy része éjjel körül aludt el.

Második nap

Reggel korán keltünk, a reggeli svédasztalos volt (pl. bundáskenyér, sajt, virsli, főtt tojás, rántott csirkefalatok, szalámi és gabonapehely tejjel) amint mindenki elkészült indultunk is tovább, hogy bejárjuk a „só útját”. Útközben megtudtuk, hogyan került erre a vidékre a só. Az Erdélyi medencét egykor tenger borította, az erős párolgás következtében sórétegek képződtek és lerakódtak a medence peremére. Amikor nagy meleg volt a párolgás is gyorsabban történt, a lerakódott só hófehér lett, amikor lassabb volt a párolgás a lerakódott sóba ásványi anyagok is kerülte, így a só elszíneződött.

Első megállónk Korond volt, ahol a falu határában egy helyi sófeldolgozó, Tófalvi Csaba üzemébe látogattunk, ahová hatalmas tömbökben érkezik a bányákból a kősó.

Csaba megmutatta nekünk, hogyan vágják apróbb darabokra a sót, mielőtt tisztítják, és apróra őrlik. Felhívta a figyelmünket azokra a jelzésekre, jelölésekre, amelyek tanúsítják a valódi parajdi só eredetét és hatásait.

A helyi kis sóboltban is jártunk, ahol

megvásárolhatók a rengeteg, nagy népszerűségnek örvendő, fűszerekkel kevert fűszersók és illatosított fürdősök is.

Ezután a következő faluban álltunk meg, ahol busszal mentünk le a sóbányába, mert Parajdon úgy szokás. A sóbánya csodálatos volt, az élmény felejthetetlen. Rácsodálkoztunk az újdonságokra és élveztük a tiszta levegőt.

Itt a mai napig sókitermelés folyik, de nemcsak ettől különleges a bánya, hanem attól is, hogy a sós víz itt-ott felszínre tör. A sós-kutakat régebb sóörök őrizték, ma fürdőként használják. Ki is próbálhattuk volna, de sajnos az időjárás nem kedvezett a fürdőzésnek. A bánya kápolnája viszont lenyűgöző élmény volt!

Innen indultunk tovább Szovátára a Medve tóhoz. Szováta gyönyörű, fából készült századelős üdülőépületei között sétálva érkezünk a tóhoz, ami azért kapta ezt a nevet, mert formája egy medvére hasonlít.

Egy sóhegy beszakadt 1875-ben, és az alázúduló patakok vize összegyűlt az így keletkezett sómedencében.

A sós vízre ráömlött az édesvíz és ettől különleges a tó, amelynek vizét a napfény melegíti fel 35-42 fokra. A tó a tengervíznél jóval sósbab, gyakorlatilag lehet lebegni a felszínén.

Érdekes volt a háttértörténet és az egész. Érdekesekek voltak a fafaragványok is, de egy játszótér is volt, ahol újra élhettük kiskorunkat.

Elindultunk a sószoroshoz is, de a sok csapadék miatt végül nem tudtunk lemenni, 200 méter után vissza kellett fordulnunk.

Ezután Farkaslakára mentünk Tamási Áron író sírjához és szülőházához. Felelevenítettük a róla tanultakat, és felidéztük az iskolánknek ajándékozott szalmakalapját is, amit az igazgatói irodában őrzünk.

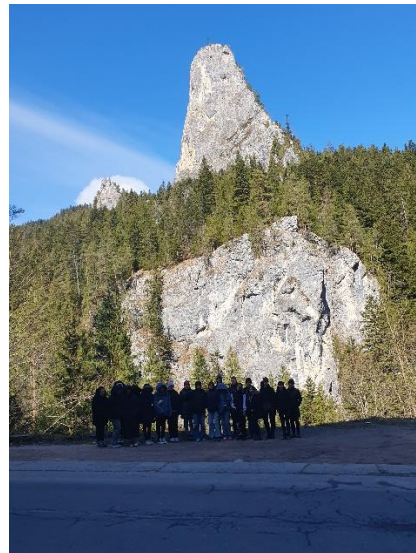
Végül Korondon zártuk a napot a helyi vásáron. Az estét feldobta a friss fánk, amit a szálláson osztogattak. Majd még egy kis időt közösen töltöttünk, kártyáztunk, bújócskáztunk és énekelgettük.

Harmadik nap

A legmozgalmasabb napunk első látnivalója a, 520 m hosszú 46 méter magas víztározó, a zetelaki gát volt. De ez még csak a kezdet volt bőven más látnivaló is.

Gyönyörű tájakon haladtunk egyre magasabbra, (ezt onnan tudtuk, hogy lassan már csak fenyőfákat láttunk) egyenesen a Nagyhagymás Nemzeti Parkba, a Békás-szoroshoz.

A Kárpátokban található tektonikus szoros Erdély egyik legszebb látnivalója. A meredek hegyoldalakat fenyvesek borítják ameddig a szem ellát, a völgyekben tavak rejtőznek. Ilyen a Gyilkos-tó is.

A tó nevét sötét színéről kapta, valamint arról, hogy a letört fák szárai félelmetesen merednek ki a tóból. A Békás-szorosnál rengeteget sétáltunk, ámuldoztunk és persze féltünk is a magasság és a szakadékszerű szerpentinek miatt. Ilyenkor éreztük csak, hogy milyen aprók vagyunk a szoroshoz képest.

Miután kinézelődtük magunkat indultunk az utolsó állomásunkra Csíksomlyóra, a Kárpát-medence legismertebb zarándokhelyére, ahol a világ egyik legnagyobb méretű kegyszobrát őrzik, a csodatévő Mária-szobrot.

A kegytemplom mellett a ferences szerzetesek a kaszáló helyén fakadó borvíz forrás vizét felfogták és magánfürdőt alakítottak ki. A mai Barátok fürdőjéhez kanyargós ösvényen jutottunk el, ahol a bátrabbak megkóstolták a borvizet.

A társaság véleménye itt megoszlott: volt, akinek ízlett, másnak nem, de a lényeg, hogy új tapasztalatokkal, ismeretekkel gazdagodva indultunk tovább.

Gyergyószentmiklós felé megálltunk az andezit bányánál, aztán az örmény templomnál is.

Csíkszeredán keresztül mentünk tovább Székelyszentlélekre. Szeredán még megálltunk és megnéztünk egy Makovetz Imre által tervezett gyönyörű Millenniumi templomot. A vacsoránk húsleves volt, és töltött káposzta.

Negyedik nap

Reggel a település iskolájába látogattunk, ahol megismerkedtünk az ottani gyerekekkel. Megmutatták az iskolát, a naplót és még sok minden mást is természetesen. Utána sétálni indultunk a faluban, végre láthattuk nappal is, hogy hol is lakunk.

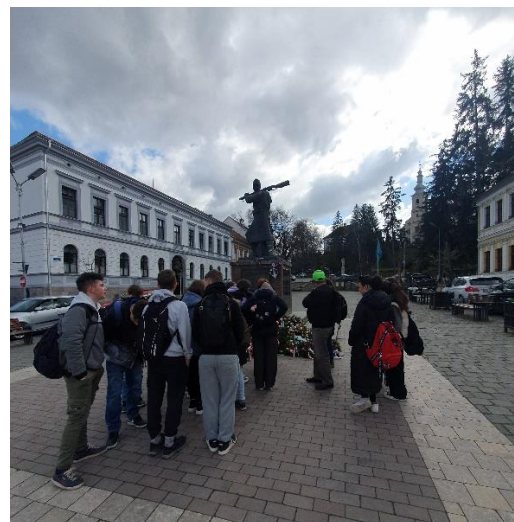

A szállásra visszaérve Marika néni avatott be minket a kenyér és kovász világába. Együtt készítettük a helyiek által „vert pityókás”-nak nevezett kenyeret.

Délután Székelyudvarhelyen tettünk meg egy közel 2 órás sétát. Ez a város Erdély „legmagyarabb” városa. A 19. század végére Székelyföld szellemi központjává vált, neves iskoláival, pezsgő kulturális életével, úgy is nevezték: „Küküllő parti Athén”. A belvárosban sétálva rögtön három gimnáziumot is megnéztünk, majd a Kossuth utcán sétálva élveztük a napsütést. A Szobor-parkban történelem tudásunkról adtunk számot.

Késő délután a várostól 4 kilométerre lévő Szejkefürdőn sétáltunk, a város gyógyvizes üdülőtelepén, ahol Orbán Balázs író, történész, néprajzos nyughelyén létrehozott székelykapu kiállítást is megnéztük. Idegenvezetőnk elmesélte, hogy a kiállításnak helyet adó domboldal a Borvízoldal, Orbán Balázs birtoka volt, a síremlékéhez vezető úton hozták létre a székelykapukból álló kiállítást. De ez nemcsak tisztelgés a „legnagyobb székely” előtt, hanem az udvarhelyszéki kapuk díszítőművészeti hagyományának megmentését is célozta.

Mire hazaértünk megsült a finom házikenyér, amit zsírral és hagymával ettünk meg. Az ízeiktől és illatoktól megtelve mentünk vacsorázni.

Ötödik nap

Eljött a kirándulás utolsó napja. hazafelé is a só útján jártunk, útba ejtve néhány fontos várost. Az első megálló a fehéregyházi Petőfi emlékmű volt, a hagyomány szerint itt látták utoljára a híres költőt.

Segesvár már a középkorban is fontos kereskedelmi központ volt. A várat a szászok építették és ők is laktak benne. A magyarok és a románok csak a váron kívül építkeztek. Persze ez ma már másképp van! De a szász jellegét őrzi még a mai nap is a belváros a várral a közepén. Ezt néztük meg mi is. Idegenvezetőnk egy kanyargós sétányon vitt fel minket a várba, ahol a színes szász házak között sétálva felfedeztük a bástyákat, felsétáltunk a Diákok lépcsőjén, de a legszebb látnivaló kétségkívül az Óratorony volt. A feltételezések szerint a várban élt az a Vlad Tepes havasalföldi vajda, akiről Bram Stoker Drakula grófot megmintázta.

Innen indultunk a kincses város, Kolozsvár felé. *„Senki soha hivatalosan tán ki nem mondotta a száján, és semmi hivatalos írás ki nem hirdette, de Kolozsvár Erdély fővárosa száz és száz évek óta a mai napig”* írta Kós Károly még 1934-ben. A város a mai napig megfelel ennek a kijeletésnek, hosszú sétánk alatt megbizonyosodtunk erről.

Először a főtéren lévő Fadrusz János által tervezett Mátyás szobrot néztük meg, majd bementünk a Szent Mihály templomba, természetesen megnéztük Mátyás király szülőházát, és Bocskai Istvánét is, aki a szemben lévő házban született.

A Házsongárdi temető felé vezető úton elsétáltunk a református kollégium és gimnázium előtt, a Bolyai egyetem mellett, megnéztük a Farkas utcai református templomot és az előtte lévő Szent György szobrot. A kolozsvári séta méltó végpontja volt a kirándulásunknak.

A tartalmas hetünk feledhetetlen élményei mély nyomot hagytak bennünk. Rengeteg tanulság, élmény és tapasztalat jellemezte az abszolút mozgalmas hetünket.

Az útinaplót írta: Kiss Anna Sára és Tóth Dóra Márta, 7. osztályos tanulók